

VÄLISEESTLANE

ASUTIS FENNO-UGRIA LENDAJAKIRI KULTUURSUHETE
ARENDAmiseks KODU- JA VÄLIS-EESTI VAHEL.

Väljaandja: ASUTIS FENNO-UGRIA,
Tallinn, Nunne tän. nr. 2, Linna
koolivalitsus.

Vastutav toimetaja: V. ERNITS.
Toimetus ja talitus: Tartus, U.-Savi t. 2, 3.
Telef. 7-22. Avatud 10—12 e. l. ja 5—6 p. l.

Tellimishind: aastas Eestis 25 senti, Lätis 40 sant., Leedus 75 senti, Soomes 4 Smk.,
Ameerika-Ühisriikides 20 senti, Venemaal 20 kop., Belgias 4 fr.

Üksiknumber Eestis 5 senti, Lätis 10 sant., Leedus 20 senti, Soomes 1 mark, P. Am.
Ühisriikides 5 senti, Venemaal 5 kop., Belgias 1 frank., mujal vastavalt rahakursile ühes
postikuludega.

Ühes „Eesti Hõimuga“ aastakäik 1 kroon, toetustellimine 5 kr., autellimine 10 kr.
Ilmub Tartus 4 korda aastas.

Nr. 1, II aastak.

Jaanuar.

1929.

S I S U :

Uueks aastaks. Hõimupäeviks. Välis-Eesti suhetest teiste hõimurahvastega. Kaunase
eesti selts. Teateid Välis-Eestist.

UUEKS AASTAKS.

On loomulik, et uue aasta algul loodetakse ja oodetakse elult kõike
hääd ja õnnestuvaid saavutusi kõigil inimliku tegevuse aladel. See usk
on iseenesest üheks reaalseks jõuteguriks, ja seda usku soovime kõigile
Välis-Eesti sõpradele kogu algava aasta kestel, järgnevasse aasta-
tessegi. See usk andku meile jõudu ja julgust meie tegevuses ja viigu
algalval aastal Välis-Eesti tööd jõudsal sammul edasi. Selleks aidaku
kõik kaasa, kes Välis-Eesti küsimuse tähtsust oskavad hinnata.

*

* *

HÕIMUPÄEVIKS.

Esimestena tänava Eestis ja Välis-Eestis pühitsetavate hõimupäe-
vade üheks tähtsamaks ülesandeks on kogu rahva, eriti aga noorsoo
tähelepanu juhtida Välis-Eesti küsimusele, millest oleneb vähemalt $\frac{1}{5}$
meie rahva saatus. On ju selge, et osa väliseestlastest muulastub para-
tamatult, kuid sama selge on, et Kodu-Eesti huvi ja armastus Välis-
Eesti vastu suudab seda muulastumist suurel määral takistada ja isegi
ära hoida. Muulastuda võivad ainult need eestlased, kes ei tunne

enese olemasolul eestlastena enam küllalt väärtust olevat ja kellel pole enam õiget sidet oma rahvaga. Rahvuslik väärtustunne ja kokkupuutumine oma rahvaga ei olene aga ainult üksikuist isikuist, vaid selle eest on vastutav õieti kogu rahvas. On see väärtustunne rahvas eneses loid ja vaimline läbikäimine kaugemalgi asuvate rahvalii- getega nõrk, siis on loomulikud omast rahvusest äralangemised. On aga rahvuse eneseväärtustunne tugev ja vaimline side rahvalii- gete vahel pinev, huvitav ja sisemist rahuldust pakkuv, siis ei lagune loomulikult teatud rahvas, vaid ta liikmed püsivad koos kõigi kauguste ja takistavate asjaolude peale vaatamata.

Aidaku meie esimesed hõimupäevad selleks kaasa, et meie rahvas kasvaks eneseväärtustunne ja et tiheneksid vaimlised ja kultuurilised sidemed kodu- ja väliseestlaste vahel.

* *

*

VÄLIS-EESTI SUHETEST TEISTE HÕIMURAHVASTEGA.

Juba varemini on leidunud kirjanduses ja ajakirjanduses märkeid, et väliseestlased on tihtipeale lähedases läbikäimises olnud nende naab- ruses asuvate välissoomlastega ja isegi välisungarlastega. Venemaal ja Sibiris on Eesti-Soome ühisasundusi vähemalt 8, kus on loomuli- kult asutatud ühised koolid ja seltsimajad, samuti palvemajadki. Peeterburis olid omal ajal soomlased ja eestlased hääs läbisaamises. Ka praegusel ajal on Venemaal eesti-soome ühissettevõtteid korraldatud. „Edasi“ teadetel.

Omadest kogemustest tean, et Ameerika eestlased eriti New-Yorgis on õige lähedases kokkupuutumises Ameerika soomlastega, külastades vastastikku pidustusi ja isegi sõlmides omavahel abielusid, mida ei tehtavat ühegi muu rahvaga, välja arvatud haruldased üksikjuhused. Kuna New-Yorgis eesti seltsimajad puuduvad, soomlastel on neid aga mitu, siis on eestlased nii mõnegi pidu korraldanud soome seltsi- majades.

Üldtuttavad on soome merimisjoni teened meie merimeeste eest hoolitsemisel, neile lugemismaterjali muretsemisel, kooskäimiste või- maldamisel jne. Sellest on õige palju ajalehtedes kirjutatud. Tean seda omadegi kogemuste järele, kuna mul alles läinud aasta sügisel oli võimalus Antverpenis soome merimisjoni ruumides suurel eestlaste koosolekul viibida ja seal kõnelda. Herbert Haljaspõllu „Väliseestlase kalender-käsiraamat“ avaldabki soome merimisjoni asutuste aadressid kogu maailmas, millised on avatud ka eesti meremeestele ja reisijatele.

Läbikäimine välissoomlaste ja väliseestlaste vahel on iseenesest väga loomulik ja väga hõlbus, sest seda võimaldab keelte suur sugulus ja hõimurahvalik sugulustunne, mis avaldub eriliselt teravalt just võõrsil, võõra rahva hulgas. Siin on soomlane eestlasele oma inimene, samuti vastupidigi.

Jääb järele ainult soovida, et väliseestlaste ja välissoomlaste suhted kujuneksid igal pool õige soojadeks ja südamlikkudeks, kasuks mõlemale rahvale. Kuid siin ei peaks mitte ainult soovidega leppima, vaid tuleb asuda kogu selle küsimuse korraldamisele, niihästi Soome ja Eesti hõimu-keskorganisatsioonide kui ka kohapealsete Välis-Soome ja Välis-Eesti organisatsioonide vahel.

Olen võinud märkida koostööd ka Välis-Eesti ja Välis-Ungari organisatsioonide vahel, nimelt New-Yorgis, kus nii mitmedki eestlaste koosviibimised on korraldatud ungari organisatsioonide ruumides.

Seegi koostöö on loomulik, kuid siin on juba raskusi, eriti keeleliselt, kuna siin tuleb asju ajada juba ühises võõras keeles. Kõige selle peale vaatamata on siiski siin võimalik koostööd arendada ja tuleb seda teha samal kombel nagu soome organisatsioonidegagi. See aitab igatahes tõsta soome-ugri ühistunnet.

Suhteid muude soome-ugri rahvaste kohapealsete organisatsioonidega võivad arendada ainult Venemaa eestlased. Kahtlemata on sel alal midagi tehtud, kuid arvatavasti vähe. See on ka arusaadav, sest kunni praeguse Vene riikliku korra tekkimiseni puudusid teistel Venemaal asuvatel soome-ugrilastel pea igasugused organisatsioonid, ja hõimlustunne nende vastu oli eesti asunikudel igatahes väga vähe väljaarenenud, kuna võib olla mõnel korral isegi nende olemasolust midagi ei teatud, ja alles kohal hakati „ülesleidusi“ tegema, et näiteks mordva või votjaki keeles mõni sõna kõlab eesti keelele väga sarnaselt. Nüüd on aga ajad teised, nüüd on isegi Venemaal asuvad soome-ugrilased rahvuslikult ärrganud ja organiseerunud, ja suhete loomine nendega on hõlpsasti teostatav. Kuid see jääb loomulikult Venemaa eestlaste ja nende organisatsioonide ülesandeks.

KAUNASE EESTI SELTS.

Kodumaalt väljarännanute eestlaste arv on umbes $\frac{1}{5}$ kogu Eesti rahvaarvust. Asudes võõra rahva hulka elama, tuli neil hakata uut elu rajama ning anduda igapäevastele elumuredele. Raskete elumurede tõttu võivad paljud võõra rahva hulgas kaduma minna. Eriti

võõraks jäävad oma sünnimaale ja meie rahvusele Eesti soost naised, kes abiellunud välismaalastega ja nüüd võõrsil elavad. Meie väikesele rahvale on tähtis, et iga eestlane ka võõrsil elades oma rahvuse alal hoiaks, huvi tunneks kodumaa ja selle heakäekäigu vastu. Väikese rahva liigetena peame meie uhked olema oma esiisade ja emade võitluste peale. Mälestused neist võitlustest köidavad meid kõiki ühiseks tervikuks ja sütitavad hinge uuteks tegudeks oma kodumaa eest. Ehkki viibides eemal kodumaast, teame ja tunneme meie, et oleme rahvuslik tervik. Tahame tööd teha oma südame kutse järgi kogu oma rahva pärast selle heaks käekäiguks. Et kindlamini vastupanna võõrale mõjule ja mitte kaduma minna võõra rahva hulgas, peame tihedamini omavahel liituma ja kindlama sideme looma kodumaaga. Seda võime paremini saavutada seltside asutamisega välismail.

Juba mõned aastad tagasi tekkis meil Leedus mõte oma seltsi asutada. Kuid selle teostamine tuli ikka edasi lükata, sest eestlaste arv oli siin üsna väike. Kindlama kaju sai see mõte alles 1928. a. kevadel, kus meie arv ulatus juba 80—90:ni. Mõtte peaalgatajaks ja õhutajaks oli hra J. Holsmann, kes ka koos hra J. Mahlberg'iga seltsi põhikirja väljatöötasid. See põhikiri kiideti heaks ja võeti vastu mõningate muudatustega asutava toimkonna poolt, kuhu kuulusid hrad J. Holsmann, J. Mahlberg, A. Jaanson, P. Reitel, M. Kesper ja J. Bergmann.

Põhikirja kokkuseadmisel pandi just ka sellele rõhku, et seltsi liikmeks võivad olla kõik Leedus asuvad eestlased, vaatamata nende kodakondsusele, seega kõik Eesti vabariigi kodanikud kui ka need, kes rahvuse poolest eestlased, kuid mõnesugustel põhjustel (kas abiellumise või mõne muu asjaolu tõttu) teises kodakondsuses.

Põhikirja allakirjutamine sündis 14. aprillil 1928. a. Kaunase notari Jesaitis'e juures. Allakirjutajad olid: hrad J. Holsmann, A. Jaanson, J. Mahlberg, P. Reitel ja J. Bergmann.

26. aprillil 1928. a. registreeriti Eesti Seltsi põhikiri Kaunase linna ja maakonna ülema juures ning 10-ks maiks 1928 a. võisime juba asutamise koosoleku Eesti saatkonna ruumides kokku kutsuda. See päev osutus meie väikesearvulisele Eesti koloniile tõsiseks pidupäevaks. Sel päeval väljendatud mõtted ja elamused olid põhjalikud, mis tabasid hinge.

Kütseid saadeti olemasolevate andmete järele kõikidele Leedus asuvatele eestlastele 87. Neist tuli 7 tagasi aadressaatide Leedust lahkumise või mitteleidmise tõttu. Koosolekule tuli 23 eest-

last, seega 28,75%, kes ka kõik seltsi liikmeks astusid. Rõõmustavaks nähtuseks oli see, et koosolekule oli tulnud suguvendi isegi kaugelt provintsist. Peale selle oli kirjalikult või muul teel end ülesannud ja palunud liikmeks vastu võtta 13 eestlast. Seega võeti asutamiskoosolekul 36 liiget vastu, mis tervelt 45% Leedus asuvatest eestlastest välja teeb. Praegu on seltsil 46 liiget või 57,5% Leedus asuvatest eestlastest. Neist on meesliikmeid 18, naisliikmeid 28.

Kodakondsuse järele: Eesti kodanikke 36, välismaalasi 10.

Elukutse poolest: raamatupidajaid ja kontori ametnikke 5 meester., insenere 1 m., mehaanikuid 1 m., arste 1 m., ärimehi 2 m., meiereid, viinapõletajaid, pekonmeister ja kanakasvatatajaid 7 m., majateenijaid 2 naister., kindla elukutseta 1 m., 25 n. (siin juures abielulised), kokku 18 m., 28 n.

Elukoha järele jagunevad seltsi liikmed: Kaunases: meesterahv. 10, naisterahvaid 17, kogu liigetest 58,7%, provintsis: meesterahvaid 8, naisterahvaid 11, kogu liigetest 41,3%.

Meie seltsi sihiks on, nagu põhikirja § 1 ütleb, luua sidet Leedus asuvate eestlaste ja kodumaa vahel ning anda võimalusi Leedus asuvatele eestlastele ühiseks kokkusaamiseks.

Oma sihtide saavutamiseks tahab selts korraldada koosolekuid, loenguid, kursusi, näitemänge, kontserte, näitusi, loteriisid, üldse pidustusi ja väljasõite; asutada laulukoore, orkestreid, raamatukogusid ja lugemistubasid.

Selts asus tööle täiesti tühja kassaga. Senni on seltsi ainukeseks sissetulekuallikaks olnud liikmemaksud, mis peakoosoleku poolt 15 liti (kr. 5) peale aastas kindlaks määratud.

Arvesse võttes eelpooltoodut on meie noorel seltsil vaevalt võimalik kõiki neid laialdasi ülesandeid teostada. Meie kodumaa kultuurorganisatsioonid peaksid huvi tundma välseestlaste koondamisest ning võimalust mööda neile abiks olema nende sihtide teostamisel.

TEATEID VÄLIS-EESTIST.

NÕUKOGUDE VENEMAAL.

Eestlased Leningradi oblastis.

Leningradi oblastis asub 1926. a. üldrahvalugemise andmete järele 87167 eestlast, neist linnades 23.363, (26,7%), maal 63.804 (73,3%). Leningradis asus 15.847 eestlast (enne sõda

oletatavasti 50.000), Kingissepas (Jam-burisi) 979, Pihkvas 634, Trotskisi (end. Gatshina) 559, Luugas 539, Kroonlinnas 430, Oudovas 364, Toropetsis 326, Struugi Krasnajas (enne Beelõja) 250, Uritskis' 231, Detskoje Seloos (enne Tsarskoje S.) 204, Kolpinos 184, Veliikije Lukiis 134, Oraanienbaumis 131, Novgorodis 93.

Alkoholismivastane võitlus,

mida Nõukogude Venes praegu energiliselt peetakse, on ulatunud eestlasteni. „Edasi“ on pühendatud terve rida kirjutisi alkoholiküsimusele, eriti vastavatele ülevenemaalistele alkoholimüügi piiramise ja karskustöö korraldamise kavatsustele. Ka on asutatud Salme asunduses Mustamere ringkonnas alkoholi vastu võitlemise ühingu rakuke, võib olla mujalgi. Simititsas kaevatakse salakõrtsi tegevuse üle, mis töötavat paremini kui kõik muud kultuurasutused: kool, klubi, põllumajanduse ühing jne. Salakõrtsi nimetatavat riigipiiritusladude kombel „tsentrospiirt nr. 1.“ „Edasi“ kutsub üles energilisse võitlusesse selle vastu, sest ainult sel kombel olevat võimalik asunduse piiridest hulg aansust välja tõrjuda ja klubi tegevusse tugevat, mõistlikku ja kainet aktiivi koondada.

Jakovlevka külas Kauges Idas, 65 versta Spasski linnast, olevat veebruarikuust 1927 kui veebruarini 1928 1371 elaniku kohta ära joodud 15.000 rubla eest alkoholi, mille eest oleks võidud saada 7 head traktorit.

Joomise üle kaevatakse ka Vetsino asunduses. Luuga ringkonnas. Samuti on kaevatud joomise üle ka Leningradi eesti tööliste haridusmajas, kus muu seas näitelava teenijad napsutavat. Ka siin soovitatakse võitlust alkoholismi vastu kõvendada.

Eesti-Soome-Vene õhtu korraldas läinud suvel Trotski kreisis Vanatee külas külanõukogu juures asuv kultuurkomisjon, kavatsetava rahvamaja ehitamise heaks

Uus kultuurmaja

asutati Semenovo asunduses Omski ringkonnas enesemaksustamisest saadud summadega, mida olevat kogutud 1000 rubla, s. o. umbes 190.000 senti ümber. Ühe asunduse kohta igatahes lugupidamist äratav summa!

Jõukas asundus.

Eesti-Haginski asundus Kalmõkide autonoomses oblastis Põhja-Kaukaasias on „Edasi“ teadete järele võrdlemisi kõrgel järjel. Asunduses

olevat oma kool, haridusmaja, kooperatiiv jne. Elanikke olevat umbes 900. Paljudel peredel olevat 3—6 hobust.

A. Nigoli teadetele olevat aga sealne maa niisugune, mis nõudvat 8—10 künnilooma adra ette.

Ühismajapidamiskatse eesti asunduses.

Põhja-Kaukaasias tegutseb eesti kommuuna „Koit“. Kõrsvilja külvil all olnud 1928. a. 220 dessatiini, vilja saadud 10.000 puuda. Sissetulek piimakarjast ja sigadest olnud märksa suurem, kui eelmisel aastal. Kommuuna olevat tänavut ligi 5000 rubla (umbes 950.000 senti) võlga tasunud. Ühesõnaga — kooperatiivmõisa.

Muidugi pole see ainuke eestlaste kommuunakatse nõukogude riigis. Oleme igatahes huvitatud kuulma teistestki katsetest sel alal, milliste sihiks on öieti ühistegevuspõhimõtete võimalikult kõikkiilgne maksmapanek majanduselus. On selge, et see on tunduvalt raskem, kui ühistegevus teatud kitsamal alal, nagu see meil hariilkult kombeks.

Kirjanduse vahetus

kodu- ja Venemaa eestlaste vahel algab pikkamööda, raamatukaupluste kaudu. „Külvaja“ kirjastuse laos Leningradis on nimekirjade järele otsustades mitmedki Eestis varemini ja ka viimasel ajal ilmunud raamatud müüa, kuna teiselt poolt Venemaal ilmunud eestikeelseid raamatuid võib Eesti raamatukauplustest leida.

Seinalehtede praktika

näib Venemaa eestlastegi juures rohkelt tarvitusel olevat, nagu seda võib järeldada „Edasi“ sõnumitest. Neil on igatahes võrdlemisi suur tähtsus kohalikkude uudiste üldteatavaks tegemisel ja mõttevahetuse algatamisel.

Vastastikkune tööabi.

Mõnel pool asundustes korraldatavat toetustööpäevikuid kehvikute vilja peksmiseks ja muudeks otstarveteks. Bugri asundusest märgitakse aga, et kohalikud „küalakurnajad“ olevat nende toetustööpäevikute vastu,

Nähtavasti pole sotsiaalsed vastolud küladest mitte lõppenud.

Kirik lugemistoaks.

Livoonia asund. Armaviri ringk. olevat kohaliku luteriusu koguduse volinik palunud külanõukogu kirikuhoone üle võtta „mõneks mõistlikumaks otstarbeks“. Otsustatud kirik muuta lugemistoaks, millise otsuse vastu protesteerinud mõned vanemad naisterahvad.

LÄTIST.

Teatavasti algatati mõnelt poolt moodunud sügisel mõte korraldada kõikide Lätis asuvate Eesti organisatsioonide (arvult umbes 10) ühist hariduspäeva, kus arutusele oleks tulnud mitmesugused Läti eestlaste elu puudutavad laualustuslikumad ja üldtähtsusega küsimused. Asja algatajaks pidi hakkama Riia E. Haridusselts. Kuna mainitud seltsi juhatus aga mitmesuguste omavaheliste intriigidega oli seotud, millised isegi kohtulaua tahta ulatasid, siis ei saanud muidugi sooritada korralikult eeltöid, mille tõttu see üritus on soikund esialgu. Loodetavasti teostab selle ettevõtte aga uus seltsi juhatus. Kuna asjal siiski on suur tähtsus, siis peaks ta teostuma juba sel talvel.

*

Riia Eesti Haridusseltsi segakoor on otsustanud osa võtta eeloleval suvel Pärnumaa laulupeost. Noovid on juba saanud ja laulude õppimisega hoogsalt pihta alatud. Koori uueks juhiks on valitud Eesti algkooli õpetaja P. Härm. Uueks näitejuhiks E. algk. juhataja J. Verendel.

*

Viimasel Riia E. Haridusseltsi peakoosolekul otsustati ühemeelselt astuda Eesti Haridusliidu ja Eesti Karskusliidu liikmeks. See samm aitab kindlasti kaasa sidemete kõvendamiseks ja tegevuse värskendamiseks. Päälegi ei asu Riia ja teised eesti asundused Lätis neist liitudest kuigi kaugel ja võivad nad kuuluda liitude otsekohesesse tegevuspiirkonda.

*

Eesti kirjanduse antoloogia koostamisele ja tõlkimisele Läti keele on asunud end. „Läti eestlase“ väljaandja hr. K. Kempe. Eesti kirjanduse tutvustamise mõttes Lätis tuleb seda algatust kõigiti tervitada. V. H.

DANZIGIST.

Danzigi tehnika ülikooli juures tegutseb Danzigi eesti üliõpilaste selts. Hiljuti lõpetas Danzigi tehnika ülikooli diplomeeritud insenerina Gert Lätt, pärit Tartust. Saades koha ühes suurimas Danzigi vabrikus jääb hra Lätt esialgu sinna masinaehituse alal töötama, end ühtlasi veel ülikooli juures täiendades.

SAKSAMAALT.

Berliini Eesti Selts pühitses teise jõulupüha õhtul jõulupuud, mil puhul 65 inimest koos viibis, nende seas saadik Berliinis K. Menning abikaasaga, samuti ka muu saatkonna pere. Esimees A. Kippasto avas jõulupuulühikese isamaaliku kõnega, millele hümn järgnes. Jaotati kingitusi ja lauldi jõululaule paljude Berliinis viibivate eesti laulukunstnike osavõttel.

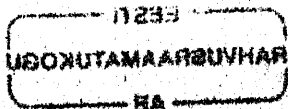
Kolmandal pühäl oli seltsi igapäevane järjekorraline koosviibimine oma alalises kodus, ka jõulupuuga.

HOLLANDIST.

Hollandis asuvat alaliselt umbes tosin eestlast, kuna ajutiselt sealviibijaid ja läbisõitjaid on loomulikult palju rohkem. Eestlastest on kolm kohvikku- ja võõrastemajapidajaid, üks õpib graveerimiskunsti, kolm eestlannat on hollandlastel mehel, muud majateenijad naisterahvad.

JUGOSLAAVIAST.

Jugoslaavias asuvat alaliselt H. Haljaspõllu teadetel kolm eestlast, nende seas ajakirjanik-kunstnik Beževitshi proua, sündinud A. Erjapea. Teised kaks on endised sõjavangid ega oskagi enam eesti keelt. Juhuslikke külastajaid Eestist on muidugi rohkem olnud, nende seas prof. L. Puusepp, saadik O. Strandmann ja teised.

GREEKAST.

Eesti peakonsuli hra E. Vebermanni andmetel elavat eestlasi Ateenas kümnekonna ümber: üks ülikooli assistent, üks saksakeele õpetaja keskkoolis, ülejäänud lihtinimesed, peasjalikult majateenijad. Organisatsioon puudub.

EGÜPTUSES

tegutsevad välismisjoni alal kaks eestlast, naisarstid n. A. Liblik ja n. M. Marley.

Kas teatakse teisi eestlasi Egüptuses?

ALSHEERI

olevat sealse eesti konsulaadi andmetel külastanud nii mitmedki eestlased, ka tööd otsides, kellel aga nähtavasti senni igasugune organisatsioon puudub. Oleks soovivat, et see lähematel võimalustel asutataks.

1930. a. kevadel tahetavat korraldada suuremat eestlaste ekskursiooni Alsheeri, selle vallutamise sajaaasta mälestuspidustuste puhul.

P. AMEERIKA ÜHISRIIKIDEST.

Los-Angelesis asutati
Eesti selts.

Esimesed eestlased on Los-Angelesi juba 25—30 aasta eest asunud, teised alles hiljemini tulnud. Kokku olevat neid umbes 100 ümber Los-Angelesi 1.500.000 elaniku hulgas. Seltsi asutamisele pandi alus 8. juulil 1928 ja põhikiri kinnitati 19. augustil.

Olevat loota, et seltsi kaasabil Los-Angelesi linna raamatukogu juure eesti osakond asutatavat. Linn andvat nimelt oma raamatukogu kuldteks iga aasta 400 miljoni eestlase ümber, millise summa eest olavat senni raamatuid muretsetud 30 keeles, nende seas ka soomekeelseid, kuid senni veel mitte eestikeelseid.

Selts tahab ka Los-Angelesi külastavatele eestlastele kohalikkude oludega tutvunemisel abiks olla ja kodumaa rahvale sealasuvate sugulaste ja tuttavate kohta teateid saata. Lõuna-Kalifornia Eesti Seltsi aadress on: Estonian Society of Southern California, P. o. Box nr. 1532, Los Angeles, California, U. S. A. Seltsi kirjatöimetajaks on P. Tobi.

BRASIILIAST.

Sao Paolos asuvat umbes 1000 eestlast. Nende keskel tegutsenud paar aastat Ülemaalse Eesti Noorsoo Ühenduse osakond, milline läinud aastal oma tegevuse lõpetanud, peasjalikult liiga piiratud põhikirja pärast. Selle asemel olevat asutatud uue ja avarama põhikirjaga eesti abiandmise selts „Uus kodu“, mille pidulik avamine hiljuti peetud hulga tervitustega, isegi Brasiilia võimude esitajate poolt, mille järele Brasiilia ja Eesti hümne mängitud.

Seltsi juures olevat avatud liigetele juriidiline nõuandmine, töötavat näitetrupp, malering, spordiring, lugemistuba ja raamatukogu. Nõue raamatute järele olevat väga suur, mida kodumaa seltside tähelepanekusse suletakse.

ARGENTIINAST.

Buenos Airesis asutati 3. nov. 1. a. Ülemaalse Eesti Noorsoo Ühenduse osakond, et Argentiinasse rännanud eestlasi kodumaaga ja eesti kultuurelu nähetega ühenduses hoida. Kuigi osakonna põhikiri alles hiljuti veel registreerimata oli, on siiski juba ruumid muretsetud ja paar pidu korraldatud, mis hästi korda olevat läinud. Ka olevat tellitud eesti ajalehti ja ajakirje. Aadress kirjajahetuseks: ÜENÜ Argentiina osakond, Calle Lima nr. 1583, Buenos Aires, Argentina.

BOLIIVIAST.

Vist küll ainsana eestlasena tegutses siin lendur-sportlane Harald Stunde, teenides juba ligi kaks aastat suurel eraõhusõiduliinil lennukijuhina. Omast seiklusrikkast elust ja mägestikulendudest avaldas H. Stunde pikemaid kirjutusi „Päevalehes“.

JAAPANIST.

Eestit külastas läinud aasta algul Jaapanis abiellunud eestlanna pr. Elsa Sakai ühes oma tütre Kiyo Ko'ga. Tema teadetel elavat Harbinis mitu perekonda eestlasi, olevat ka üks Eesti kirik. Ka olevat ühe gümnaasiumi direktor eestlane. Olevat kavatsus asutada eesti seltsi.

„Postimehe“ trükk, Tartus 1929.

